

Janez Kajzer

Trojček

1. Skušnjave s svežnjem bankovcev

Pred uličnim bančnim avtomatom sem zavzel svoj običajni položaj, to pomeni, da sem se ustopil tik predenj, tako da sem povsem preprečil razgled nanj. Zatem sem s skrbnim pogledom oplazil vso njegovo površino, da bi videl, ali je ne moti kakšna neobičajna naprava, s katero bi nepoklicani lahko prebral številčno kodo, ki sem jo nameraval vtipkati. Ko sem se prepričal, da je z avtomatom vse v redu, sem zavestno razširil svoje vidno polje na desno in še na nasprotno stran, tako da sem vsaj za silo opazil mimoidoče in bi vsekakor zaznal, če bi se za mano pojavil kakšen nov kandidat za izplačilo gotovine. Nato sem z blazinicami prstov pritisnil na številke svoje kode: 6, 9, 4, 3. Čeprav je naprava vpisano kodo potrdila in sprejela, sem se kakšno sekundo še ukvarjal z vprašanjem, ali sem pritisnil prave številke. Večkrat se mi je namreč že zgodilo, da sem se pri kateri izmed števil, navadno pri isti, zmotil, nekoč pa sem celo odtipkal povsem drugačno kodo in se nikakor nisem mogel spomniti svoje. Šlo je za nekakšno blokado v možganih; od takrat mi je ostala negotovost.

Aparat me je rutinsko spraševal po mojih nadaljnjih željah: ali želim morda samo informacijo o stanju na osebni računu ali pa gotovino; če želim to, ali se nameravam odločiti za hitri dvig v normiranih zneskih ali pa za natančno določen znesek; potem, ali morda želim, da mi izstavi potrdilo o izplačilu. Seveda sem želel vse: namreč izplačilo v določenem znesku – odločil sem se za najvišje možno, za 450 evrov; seveda sem želel imeti o tem tudi potrdilo. Aparat mi je nato izpisal, da mi potrdila ne more izdati, in me povprašal, ali želim kljub temu izplačilo navedene vsote. Potrdil sem in se zabljujil v zaslon, tako zelo obsijan od sonca, da je bila vidnost besedila zelo šibka. Če že ne morem dobiti potrdila, sem

vsekakor želel na zaslonu prebrati številko novega stanja in si jo seveda tudi zapomniti.

Zavzetost z branjem izbirnih možnosti, odločanje zanje in dojemanje programiranih rutinskih sporočil so me tako zaposlili, da sem bil prisiljen skrčiti svoje vidno polje, ki mi ga je prej uspelo razširiti za svoj hrbet, šelesteči zvoki, ki jih je povzročal avtomat z razvrščanjem svojih informacij, pa so močno zmanjšali tudi moje slišno območje, tako da sem skoraj izključil zvočno pljuskanje ulice in mimoidočih. Tako na tri četrt spojen z bančnim avtomatom oziroma z njegovim zaslonom sem med šumenjem naprave čakal, da iz odprtine prilezeta naročeni sveženj bankovcev in takoj zatem iz druge odprtine še bančna kartica. V torbici, katere pašček sem si ovil okoli roke, da mi je med mojo zaposlenostjo ne bi kdo izpulil, sem razprl dva predelka: prvega za bankovce, da bi jih takoj spravil na varno, drugega, manjšega, za kartico, da je ne bi v morebitni razmišljenosti pozabil v reži avtomata; to se mi sicer še ni zgodilo, a sem predvidel tudi to možnost.

Vmes sem se nekajkrat poskušal ozreti za svoj hrbet, da bi ja zaznal kakršno koli gibanje ali početje v svoji bližini. Medtem ko sem dolge sekunde čakal, da avtomat opravi naročilo in izvrže denar ter izkaznico, pa sem pod režo za denar nenadoma opazil še eno režo, ki sem jo dotlej očitno vsakokrat prezrl. Bila je precej dolga in nekoliko razprta, denimo za kakih pet milimetrov. Ko sem pogled v celoti usmeril v tisto režo, sem v njej zagledal zvitek bankovcev, ovit z bančnim potrdilom.

Prvi hip sem mislil, da se je naprava pokvarila in da mi, čeprav mi ne more izdati potrdila, zdaj to pošilja skupaj z denarjem. Ko pa sem hip zatem zaslišal in zagledal, da iz gornje odprtine leze moj naročeni denar, sem dojel, da sem se zapletel v nekaj nenavadnega, o čemer še nisem slišal. Najprej sem pograbil svoj denar in ga stlačil v predelek torbice, takoj zatem sem enako naredil s svojo bančno kartico, ki je prilezla iz druge reže. Potem pa sem usmeril pogled v spodnjo režo in v tisto, kar je tičalo v njej. Vsekakor je bilo nekaj narobe. Očitno se je odprla reža, ki je bila po navadi zaprta in celo nevidna. Domneval sem, da se je v napravi pokvarila elektronika in potisnila sveženj bankovcev skozi neobičajno režo (nekakšen zasilni izhod?) ali pa ga je vanjo potisnil uporabnik avtomata (stranka), ki jih je malo predtem vzel iz zgornje reže. Vse bolj sem se nagibal k zadnji možnosti, čeprav nikakor nisem mogel razumeti, kaj naj bi ga nagnilo k temu: morda trenutna zmedenost, morda slaba vest, ker je denar izvabil s tujo izkaznico in z ukradeno kodo, kakor je bilo kdaj pa kdaj prebrati na kriminalni strani časopisa. Bržkone ga je med poslom presenetil (prestrašil) naslednji uporabnik (morda sem bil to

prav jaz), on pa je napak razumel, da mu stopa za hrbet oprezujoči varnostnik ali policist.

Nisem mogel več dolgo postaviti pred avtomatom, ampak sem moral nekaj ukreniti. Prvi hip sem pomislil, da bo najbolje, če pustim vse skupaj na miru in se odpravim po svojih poteh. S skrivnostnim svežnjem bankovcev se bo pač ukvarjal naslednji uporabnik ali pa morda bančno osebje. Vsekakor je bil sveženj zajeten, ker pa izdajajo avtomati le omejeno količino denarja, jih je bilo tamkaj v najboljšem primeru za 450 evrov ali morda še enkrat več, če je šlo za nekakšno zlato ali briljantno izkaznico, kakršne, sem slišal, imajo nekateri premožneži. Ker se nisem odločil za prvo možnost, namreč da bi vse skupaj prepustil drugim, ponujeno nenavadno doživetje se mi je le zdelo preveč vabljivo, sem lahko izbiral med tremi možnostmi: prvič, da tisti denar poberem iz reže in ga hitro potisnem v svojo torbico ter se z njim okoristim, drugič, da ga pustim tam in o najdbi nemudoma obvestim (a) banko ali (b) policijo, tretjič, da sveženj denarja pospravim in z njim odkorakam v prvo banko ali na prvo policijsko postajo, obe sta bili čisto blizu.

Ko sem razmislil o prvi možnosti, se nisem odločil zanjo. Na hitro sem izračunal, da bi mi vsota kratkoročno izboljšala osebni proračun, dolgoročno pa, čeprav je bila morda celo dvojna, nanj ne bi bistveno vplivala. Povrhu sem se spomnil, da je aparat morda opremljen z videokamero, ki me bog ve iz katerega skritega kota prav ta trenutek snema. Ne glede na to, da nisem nameraval narediti ničesar zlega, sem si čepico vseeno potisnil globlje na čelo, hkrati pa sem si prizadeval zavzeti neopazno, vsakdanjo, čim manj pozornosti vzbujajočo pozo.

Tudi za drugo možnost se nisem odločil. Nespametno bi bilo najdbo prepustiti drugim, saj sem tudi sam čisto razumen državljan, ki se je pač znašel v posebni situaciji, v kateri mora odigrati svojo vlogo. Seveda si od tega ne morem obetati nobene materialne koristi, najbrž niti najdenine ne, nekaj pa je vreden tudi dober občutek, ki ga imaš, kadar ti je dano prispevati k splošni varnosti ali k splošni blaginji. Morda bi bil tak občutek celo pomemben moralni kapital, spomin nanj bi me lahko osrečeval celo čez leta.

Torej mi je ostala tretja možnost: vzeti sveženj in odhiteti z njim v banko ali na policijo.

Segel sem torej k reži, se s konicami prstov dotaknil svežnja, si za vsak primer skušal razširiti vidno polje za hrbet, da bi zaznal, ali me kdo pri tem početju opazuje, napel sem ušesa, ali ne slišim česa nenavadnega, ko me je nenadno spreletela nova misel: skrita kamera! Skoraj sem bil prepričan, da me nekaj korakov stran snemajo in tako za najširšo (televizijsko) javnost

preizkušajo mojo poštenost. Ko se bom obrnil, me bodo že naslednji hip spraševali, kaj imam v torbici in kaj bom s tistim. Iz ozadja bosta najverjetneje stopila dva policista (kadar gre za pomembne stvari, sta vedno dva). Kar koli bom že storil, režala se mi bo vsa država! Tako sem za hip postal in oprezoval s slehernim vlaknom svojega telesa. Napol obrnjen na ulico sem se lahko prepričal, da ni nikjer nobene nevarnosti. Skrita kamera je vzniknila samo iz moje domišljije, morda sem imel to od gledanja mnogih zabavnih televizijskih oddaj. Mirno bom lahko s svežnjem v torbici odkorakal do najbližje banke ali do policijske postaje, za kar se bom pač odločil, in pošteno opravil svojo državljansko dolžnost.

Zdaj sem s prsti poskušal izvleči v režo zatakneni sveženj in na svoje presenečenje opazil, da bankovci niso dvajsetevrski, kakor sem domneval, ampak veliko večji, že čez hip sem se lahko prepričal, da gre za največje, namreč za petstoevrske. V hipu mi je bilo jasno, da nikakor ne gre za okvaro bančnega avtomata, kajti ti izplačujejo le dvajsetevrske bankovce, že zaradi varnosti. Gotovo je šlo za drugo možnost, namreč da je nekdo v tisto režo od zunaj potisnil sveženj svojih bankovcev, ki gotovo niso mogli biti pridobljeni zakonito. Morda jih je spravil tja, ker so se mu zdeli tamkaj najbolj varni. Morda je nameraval režo, za katero je vsekakor vedel in računal z njo, tudi varno zapreti s kovinskim zapiralom, med dejanjem pa ga je nekaj zmotilo, tako da je vse opravil le napol in najverjetneje zbežal. Zdaj je morda na begu, morda pa iz kake bližine celo oprezuje, kaj se bo zgodilo z njegovim (ukradenim?) zakladom.

Na hitro sem ocenil, da je v svežnju kakšnih dvajset bankovcev, najmanj osemnajst in največ dvaindvajset. Torej gre za vsoto deset tisoč evrov, najmanj za devet tisoč in največ za enajst tisoč. Ko sem razmislil o tej vsoti in jo primerjal s svojimi financami, sem zlahka sklepal, da bi pa ta vsota, ki mi je tako nenadno padla v naročje, lahko bistveno in tudi dolgoročno vplivala na moje premoženjsko stanje. Moj prejšnji sklep o tem, da z najdbo pohitim v banko ali na policijo, se mi je zazdel vreden vnovičnega premisleka. Kdo pa bi bil oškodovan, če bi vsotico preprosto pospravil? Banka zagotovo ne, ker denar očitno ni izviral iz avtomata, a četudi po kakšni pomoti bi, kaj pa takšna vsotica pomeni v nepregledni gmoti denarja, ki se vali skozi banko. Pa naj bolj pazijo nanj! Če gre za prisvojen denar, pa bi bilo le težko najti pravega lastnika, saj je v ozadju morda večkratno kriminalno dejanje. Tako bi zajetna vsota romala v nekakšen splošen proračun, od tega pa ne bi nihče imel nič. Ali je razumno izkazovati nekakšno višje poštenje, ko od tega ne bo nobene pametne in razvidne koristi?

Še ena misel je usekala vame: kaj pa, če so bankovci ponarejeni? In še naslednji pomislek: kaj pa, če je za vsem tem nekakšna past? Toda v

hipih, ki so mi bili še na voljo, sem si odgovoril, da ponarejenih bankovcev zagotovo ne bi skrili v režo bančnega avtomata, glede morebitnih drugih pasti pa sem se pomiril: seveda je nekaj tveganja, toda ali ni vse življenje povezano z nenehnimi tveganji?

Ko pa sem nameraval še nekoliko razmisliti o nešteti oblikah tveganj, ki nas spremljajo, sem za sabo razločno začutil človeško postavo. Ozrl sem se in videl, da stoje v vrsti vsaj trije ljudje, ki že nekoliko nestrpno čakajo, da jim prepustim prostor pred avtomatom. Nobenega časa nimam več, odločiti se moram še ta hip in ukrepati v skladu s svojo odločitvijo. Še enkrat na kratko pogledam svojo režo, ki pa se je na moje presenečenje zaprla (!), celo tako zelo, da ni videti nobene sledi za njo, kot da je sploh nikoli ne bi bilo. Nejeverno gledam v spodnji del avtomata, v katerem je še pravkar tičalo vsaj deset tisoč evrov, zdaj pa ne vidim drugega kot gladko kovinsko površino. Da bi upravičil svoje nekoliko dolgotrajno postavljanje pred avtomatom in razblinil morebitne sume čakajočih, znova sprožim ukaz za prikaz stanja na svojem osebnem računu in pritrdilno odgovorim na vprašanje, ali želim imeti izpisek, čeprav že od prej vem, da mi bo že v naslednjem hipu pojasnjeno, da izpisa ne morem dobiti. Nato se še enkrat ozrem v zaslon, s katerega so izginila sporočila in vprašanja in je zdaj že na voljo naslednjemu čakajočemu. Že korak stran od avtomata še enkrat oplazim s pogledom mesto, na katerem sem prej razločno videl režo in sveženj bankovcev v njej, ter se obotavlja in v nekakšnem razveznjem stanju napotim po ulici.

2. Ob nepravem trenutku

Knjiga je bila naslovljena: *Slovenski spisovnik, svetovalec v vseh pisarskih opravilih*. Izdala jo je Mohorjeva v Celovcu daljnega leta 1879. Spisal pa jo je neki Andrej Praprotnik. Na skoraj 400 oguljenih straneh je bilo v arhaični slovenščini v pisnih vzorcih natisnjeno vse, s čimer se je morebiti srečeval piščev sodobnik, od najnavadnejšega bontona do vzorčnih pisem najvišjim državnim in cerkvenim uradnikom. Zlasti so me zabavali vzorci zasebnih pisem, namenjeni najrazličnejšim posebnim priložnostim, na primer priložnostim zarok, porok, obletnic itn. O tej knjigi, ki sem jo že pred časom odkril v antikvariatu, sem na ulici večkrat poročal znancu oziroma njemu in njegovi ženi, če sem naletel na oba skupaj. Znancu že, toda ne ravno bližnjemu. In sam nisem vedel, zakaj se mi je ob srečanjih vedno sprožila misel na tisto ofucano knjigo. Toda zakonca sta bila vselej vljudno zgovorna, pokazala sta zanimanje, ob mojih približnih

citatih iz knjige sta se nasmejala. Torej sem jima obljubil, da jima ob priložnosti knjigo prinesem.

Seveda ne vem, zakaj sem se odločil, da bom obljubo izpolnil prav danes, toda nekoč jo je pač treba. Kar nekaj časa sem se ukvarjal z vprašanjem, kako bi jima jo izročil. Najbolj preprosto se mi je zdelo potisniti jo v ovojnico in jo odnesti na pošto. Poština za tiskovino, to je knjiga kljub starosti bila, je nezatna. Ni pa se mi je zdelo posebno varno odposlati kot tiskovino, saj za takšno pošiljko ne dobiš nobenega potrdila. Morda bi pogled na staro knjigo koga zamikal ... Moral bi jo torej odposlati v zalepljeni ovojnici kot pismo, a bi bila varnost komaj kaj večja. Pravzaprav bi bilo čudاشko in nespametno, če bi se res odločil za pošto, ko pa bi knjigo brez zapletov lahko izročil kar sam. Pri tem me je ovirala ena sama misel, namreč da še nikoli nisem bil pri njiju in da mi je bilo nekoliko nerodno takole sredi dopoldneva nenapovedano vdirati v njun dom.

Vendar nisem želel ne njiju ne sebe bremeniti z *napovedanim* obiskom. Tako sem se odločil, da bom naslovljeno ovojnico s knjigo preprosto potisnil v njun poštni nabiralnik.

S knjigo v ovojnici stojim pred mogočnimi vrati starodavne meščanske stanovanjske hiše, v kateri domujeta, in se na hitro sprijaznjujem z dejstvom, da so nabiralniki skriti nekje *za* zaklenjenimi vrati. Nič hudega, to bi bil lahko pričakoval. Tako poiščem na nalepkah ob domofonu ime svojih naslovnikov in pozvonim. Gospo, ki se oglasi, prosim, naj mi odpre vrata, toliko da vržem prineseno v njun nabiralnik. Toda vztraja, naj se povzpnem k njima v nadstropje. Jaz pa vztrajam pri svojem, češ da se mi mudi.

Nekoliko pozneje onemoglo poskušam potisniti knjigo v preozko režo nabiralnika, a nikakor ne gre. Ko postanem s potiskanjem nekoliko nasilen, začno vratca nabiralnika hreščati in tako takoj odneham. Zdaj sem hočeš nočeš prisiljen slediti gospejinemu povabilu. Koračim iz nadstropja v nadstropje. Ker – razumljivo – knjige nisem imel namena izročiti osebno, se nisem pozanimal, v katerem nadstropju stanujeta. Tako se ustavljam pri enih, drugih, tretjih ... vratih, si natikam očala in črkujem imena. Končno! Gospe, ki mi na moje zvonjenje (joj, kako nasilno cvili zvonec!) odpre vrata, pomolim ovojnico s knjigo in se že umikam. Toda gospa vztraja, da moram vstopiti. Branim se na vse kriplje, a že stopi med vrata moj znanec, me prime za roko in me odločno vleče v notranjost. Ravno v pravem trenutku si prišel, mi pravi. Ne, nikakor naju ne oviraš, mi zatrjuje. Čakava, da nama pripeljejo nov pralni stroj in odpeljejo starega. Napovedani so za čez četrte ure. Imeli bomo ravno zadosti časa, da se usedemo in popijemo kavico, saj jo boš, kajne?

Prinesene knjige sta nadvse vesela. Takoj danes se je bosta lotila. Začneta se meniti, komu gre prva. Znanec je nadvse radoveden, a se odloči, da bo knjigo galantno najprej prepustil ženi. Medtem ko se gospa vrti okrog aparata za kavo, mi pojasnjujeta, dopolnjujoč drug drugega, da je stari pralni stroj odpovedal po petindvajsetih letih. Pravi čudež! Ko ga je serviser odprl, je skoraj kriknil od začudenja, tako strohnela je bila notranjost. Pod njegovim pogledom so se zarjavele cevi dobesedno sesipale v rjast prah. No, zdaj bo zadeva vsak hip rešena, danes gre to tako elegantno. Izbira novih strojev je neskončna. Niso poceni, a spet ne tako dragi kot pred petindvajsetimi leti, ko sta morala za nakup najeti kredit, prej pa seveda vložiti prošnjo zanj, iskati dva poroka, čakati ... Pogovor se konvencionalno zavrti okrog pomembnosti izuma pralnega stroja, ki je gospodinjam odvzel nadležno, težavno, mokro in pogosto nadvse nevarno opravilo (kuhanje perila v velikem perilnem loncu na razgretim štedilniku, štropotajoč krop, oblaki pare ...).

En dva tri gospa prinese kavo, povpraša, ali morda želim zraven mleko, sprašuje po vrsti sladkorja, s katerim si navadno sladim kavo, udobno se namestimo v stolih, s pogledom se sprehodim po umirjeni skladnosti njunega stanovanja, ki kaže na pretanjen okus mojih znancev. Zdaj zdaj bomo v tej skladnosti, umirjenosti in urejenosti, sredi dopoldneva, ko se nikomur izmed nas nikamor ne mudi, ko nas nihče k ničemur ne priganja, izrekli nekaj spominov, nekaj tistega, kar daje našemu bivanju nekakšno notranjo vrednost.

Tisti hip pa, ko sem dvignil skodelico, da bi nekako obredno odpil požirek prijetno vonjave tekočine, je neznanški mir salona, v katerem smo sedeli, in trenutka, v katerem smo se znašli, zmotilo drdravo zvonjenje domofona. Izkazalo se je, da so pričakovani stroj že pripeljali in da so z njim pred hišo. Gospodar je po domofonu sporočal različna navodila, kje parkirati avto, kako odpreti vhodna vrata, v katero nadstropje bo treba odnesti pripeljano. Medtem ko je odpiral vrata stanovanja, je bilo od nekod s stopnišča zaslišati rezke, vznemirjene glasove. Izkazalo se je, kakor sem pravilno ugotovil, da je šlo za energične proteste stanovalca, ki so ga prišleki s pralnim strojem pravkar zaparkirali. Gospe je ušlo: Saj ni mogoče! Koseski je, zmeraj on! Zakaj se to vedno zgodi njemu! Slišati je zateglo dihanje, korake, drsajoči dvokolesni rudl, na katerem peljejo novi stroj. Moj znanec je medtem odprl eno krilo dvokrilnih vhodnih vrat. Že previdno rinejo z rudlom in s strojem skozi odprtino. Krasno, elegantno, kot nalašč: ob straneh ostaja še za milimeter zraka. Če bi bil stroj le za milimeter širši, bi bil hudič.

Gospa se mi opravičuje, ker sem zmoten pri pitju kave. Medtem ko spremlja pričakovano, toda vsekakor nadležno opravilo, mi priliva in prigovarja, naj se ne pustim motiti.

Možakarja sta medtem zapeljala novi stroj na njegovo mesto, moj znanec jima podpisuje papirje. Zdaj morata samo še odpeljati starega. Ugotavljata pa, da ima stari stroj direktno električno povezavo. To pa ne bo šlo tako gladko! Predlagata, naj zadevo razreši električar, onadva pa se bosta vrnila po stari stroj kakšen drug dan, kadar koli jima bodo sporočili. Toda moj znanec se je odločil, da z zadevo ne bo zavlačeval, stroj je treba kakor koli odpeljati takoj. Ko sem že tu, skušam po svojih močeh pomagati, če ne s telesno močjo, vsaj z dobrohotnimi nasveti. Svetujem, naj kabel preprosto prerežejo. Vsaj četrtoletna stara napeljava je tako in tako brez vrednosti. Vsekakor pa je treba prej izključiti varovalke. Tako nas zdaj vseh pet tlači glavo v temačni prostor z električnimi varovalkami. Vsi hkrati stegujemo roke, vrtimo varovalke in jih izključujemo. Ko so izključene vse do zadnje, zdi pa se, da jih je vsaj dvajset, s prižiganjem luči in aparatov preskušamo, ali je elektrika res stodontno izključena. Vse je v redu. Zdaj s skupnimi močmi iščemo ostre škarje, s katerimi bo mogoče prerezati kabel. Ponudim se, da to storim sam. Toda škarje so prešibke in imajo skrhani rezili, ki se zarežeta v plastiko okrog električnih žic, a je ne prerežeta. Ne gre in ne gre. Naposled povprašam, ali imajo pri hiši kakšno sekuro. Ja, imajo jo, v kleti bo, že vsaj trideset let je niso uporabljali. Ali imajo tudi tnalno? Tnalna ne, ampak kakšen močnejši kos lesa se bo že našel. Nastavimo tisti les na tla kopalnice, podložimo ga z več plastmi brisač, da ne bi poškodovali keramičnih ploščic, sam namestim kabel na les, nato strokovnjaško primem za ročaj sekire in zamahnem. Kabel je presekán, oba konca se zvijeta vsaksebi. Toda še vedno sta ovita v električni ogenj, ki je bruhnil iz njiju, zaudarja po zažganem, osmojenem. Brisače, podložene pod leseno klado, začno tiho tleti. Zdaj je treba ukrepati hitro. Natočim vedro vode in ga zlijem na brisače. Nato vsi hitimo gledat v tisto omarico, ali nismo kakšne varovalke spregledali. Da, zgodilo se je prav to. Zadnja, neodvita varovalka se je skrivala nekje v spodnjem koncu, zakrita z vratci. Odvijem še tisto in skušam ugotoviti, ali je odrezani konec kabla zares mrtev, brez elektrike. Ne vem, kako bi to storil, pa skušam strniti oba odrezana konca. Nič, nobenega odziva, torej je res vse izključeno in varno.

Samo trenutek še, pa bosta moža odpeljala stari stroj, mi pa se bomo lahko vrnili k mirnemu, sproščujočemu, skoraj plemenitemu dopoldanskemu pogovoru.

Že sta stroj naložila na rudl in že ga peljeta skozi vrata. A glej ga hudiča, tokrat pa zadeva ne gre skoz. Ko odsluženemu stroju odbijeta okrogla vratca in mu tako zmanjšata širino, še vedno ne gre skoz vrata, vsaj za pol centimetra ga je preveč. Nič hudega, torej bo treba odpreti še

drugo krilo. Tale stara meščanska stanovanja imajo res široke vhode, gotovo zaradi mogočnih omar, kakršne so uporabljali nekoč.

Izkaže pa se, da drugega krila vrat ne bo mogoče odpreti tako zlahka. Ko se moja znanca skušata spomniti, kdaj je bilo nazadnje odprto, omenjata čas izpred desetih let, morda izpred dvajsetih, morda je bilo to davno prej. Ovirajoče krilo sta zavarovala s posebnim vertikalnim zapahom, menda zaradi morebitnega vloma. Zavarovano je bilo tudi drugo krilo, ker pa sta to nenehno uporabljala, je varnostni zapah sčasoma popustil, odstopil, prenehal služiti svojemu namenu, tako da sta njegove ostanke že zdavnaj odstranila. Stari zapah na neuporabljanem krilu pa je še čvrsto držal. Tako čvrsto, da sta možakarja predlagala, da bi odpeljala stari stroj kdaj drugič, ko bo mogoče odpreti vrata, zdaj se jima zares mudi in ne moreta čakati niti minute več. Čakajo ju že druge stranke. In res sta jima nenehoma zvonila mobilnika. Toda moj znanec vztraja pri svoji odločitvi, da bo stari stroj odpeketal skozi vrata še to minuto, če ne to minuto, pa v naslednje četrt ure: vezana trgovina; vse hkrati; popolna likvidacija; ne bo dopustil, da bi mu ukvarjanje z odsluženim strojem požrlo preostanek dneva.

Umaknil sem se za mizo in poskušam odpiti požirek kave. Zakonca in možakarja merijo širino stroja, ali ga jim ne bi vseeno uspelo potisniti skozi odprtino. Ne bo šlo! Eden izmed možakarjev se zatem povzpne na gugajoči se stol in skuša odpahnuti vertikalni zapah. Ne gre! Skuša si pomagati z izvijačem. Ne gre! Z dletom. Ne gre! Nato s kladivom tolče po dletu, zataknenem za zapah. Ne gre! Prosi za večje kladivo. Ne gre! Hočeš nočeš se pridružim zakoncema in delavcema in skupaj stresamo krilo, da bi zapah popustil. Vrata nihajo, se stresajo, hreščijo, a zapah ne popusti. Upremo se še močneje, z vso močjo, zapah se vidno krivi, a še vedno ne popusti. Tedaj kot kakšen dirigent zamahnem z roko, naj vsi obmirujejo, povzpnem se na nevarni štokrle in si strokovnjaško ogledujem zapah čisto od blizu. Sprašujem, ali nimajo pri hiši kakšnega zelo trdnega izvijača ali pa kakršnega koli kosa močnega železa, denimo kovanega. Imajo ga! Prosim, naj mi podajo sekiro, s katero sem prej presekala kabel. V pogledu mojega znanca preberem strah, da nameravam krilo sesekati. Pomirim ga: Nič hudega ne bo! Vidim, kam moram močno udariti. Tako j zatem bo zapah popustil. Nobene škode ne bo. Z novim dirigentskim zamahom jim ukažem, naj se nekoliko odmaknejo. Lovim ravnotežje na štokrle, stiskam za ročaj sekire, zamahnem ... Naslednji trenutek zapah pod mojim silovitim udarcem popusti in v celoti trešči na tla. Ko se oziram za njim, izgubim ravnotežje, štokrle se mi spodmakne, zagugljam se in drvim nekam navzdol. Visoko nad sabo imam iztegnjeno roko s

sproženim ročajem sekire. Z njim skušam v zadnjem trenutku uloviti ravnotežje, kolikor morem, zamahnem nekam predse in čutim, kako se sekira zasaja v mehko tkivo mogočnega vratnega krila, vidim treske, ki letijo vse naokrog, popustim ročaj sekire in odletim med prestrašene gledalce, v istem trenutku vidim, kako se visoko vratno krilo, ki je prej tako trmasto vztrajalo na svojem mestu, nenadoma nagne in z vso močjo leti nad nas. Dvignem roke, da bi nas obvaroval. Čutim, kako mi les krivi dlani in prste, kako se trske zadirajo vanje in povzročajo bolečino. Vidim vratno krilo, ki sesuto obmiruje na tleh. V hipu tišine, ki sledi, primem za ročaj rudla z naloženim starim pralnim strojem, da bi ga poskusil spraviti skozi mogočno vratno odprtino. Toda rudl s težkim tovorom, ki sta ga prej zadihano potiskala oba moža, nenadoma veselo poskoči in se zapelje skozi vrata v vežo in takoj zatem na stopnice, tam pa veselo strese svoj zarjaveli, težki tovor. Stari pralni stroj se nekajkrat prekopicne po stopnicah, vidimo, kako njegova teža odbija njihove kamnite robove, nato se za hip umiri, se nagne, še enkrat poskoči proti železni varovalni ograji, jo zlomi in zdrvi nekam globoko navzdol. Slišati je mogočne udarce, ko se zadeva v stene in v druge dele ograje in lomi vsevprek. Po zadnjem zamolklem bobnenju sklepam, da je zletel vsaj skozi tri nadstropja. Slišimo svoje globoko dihanje. Ne premaknemo se niti za ped. Čakamo. Zatem kot v snu zaslišimo rožljanje ključev v ključavnicah, zadržano odpiranje vrat, vprašalnice, prepoznam vreščeci glas sostanovalca, ki se je malo prej razburjal zaradi zaparkiranosti. Skušam se spomniti, zakaj sem se znašel tu. Zakaj že? Ne, nikoli več. Ne gre več po starem, ko si se lahko kadar koli nenapovedan pojavil na obisku. Zdaj bo šlo vse programirano, po vnaprejšnjem dogovoru in obvestilu: vse telefonsko, vse elektronsko. In po pošti, naj bo pošiljanje še tako tvegano (in še tako drago) in še tako odtujeno.

3. Test (preizkušnja, razvrščanje, izločanje)

Prostor je še najbolj podoben svetli, veliki, pregledni učilnici. Za novimi, togimi, ne prevelikimi mizami, ki še zaudarjajo po svežem laku, nas sedi osemindvajset kandidatov nedoločljive starosti, a vsekakor nekje v srednjih letih. Sedem je žensk. Vsi smo urejeni, v nekakšnih napol službenih oblačilih, moški s kravatami. Prevladuje sivina. Naše drže so nekoliko napete, nesproščene. Ukleščeni smo v ta namenski prostor in v dopoldanski čas in se vidno ne počutimo prijetno. Naše obrazne mišice so toge, napete. Toda prestati moramo, kot je treba prestati dolge trenutke na

zobozdravniškem stolu, ko se pred nami vrti sveder in ko lahko iz največje bližine opazujemo premikanje zobozdravniških klešč. Silimo se misliti na trenutke, ko bo poseg končan in bo sledila pričakovana sprostitvev.

Demonstrator z vidno prizadevnostjo polaga na vsako izmed miz velike ovojnice z našimi imeni. Vodja (generalni sekretar, organizator, pooblaščenec) testa se v svoji brezhibni in brezizrazni urejenosti postavi pred nas in nas nagovori v enako brezhibnem, urejenem in hladnem jeziku. Njegov nagovor skrbno spremljajo štirje člani komisije, ne da bi sami izrekli eno samo besedo ali se s kakršnim koli gibom ali trzljajem odzvali na izvajanje prvega med njimi.

Vodja nam razloži, da je naša naloga odgovoriti na tri testne naloge, ki tiče v ovojnicah in so za vse udeležence testa enake. Ničesar nam ne sme namigniti glede vsebine ali oblike odgovorov. Potem ko nam bo dal znamenje in bomo lahko odprli ovojnice, bomo imeli na voljo devetdeset minut. Čeprav nam ne bi smel reči prav ničesar, si nas vendar dovoli opozoriti, naj ne hitimo in naj se ne pre naglimo, za odgovore imamo na voljo več kot dovolj časa. Naj zares premislimo, preden začnemo odgovarjati. Naj bo vnaprej jasno, da med samim postopkom ni dovoljeno ničesar spraševati, ne njega, ne članov komisije, niti drugih kandidatov. Zelo je mogoče, še pripomni, da kdo ne bo v celoti razumel testnih vprašanj. V tem primeru opozarja vsakega izmed nas, čeprav mu to ni dovoljeno, naj ne obupamo in naj se nikakor ne odpovemo odgovorom na zadane naloge. Če bomo presodili, da jih ne bomo mogli zadovoljivo rešiti, skušajmo vsaj ugotoviti, kaj se zahteva od nas, in če nam tudi to ne bo uspelo, skušajmo v nalogah poiskati vsaj sledi tistega, na kar lahko odgovorimo. Če bo popolno, odlično rešenih testnih nalog le malo, o tem ne more soditi vnaprej, bodo lahko štele tudi takšne sledi. Ker pa je od testa, ki ga bomo vsak hip začeli opravljati, odvisna vsa naša nadaljnja kariera in nekoliko patetično rečeno tudi naša usoda, naj se torej potrudimo in ne zanemarimo ničesar, prav ničesar. Opravljanje testa je nekaj takega kot boj na življenje in smrt. Naj si ne privoščimo, da ne bi dali od sebe prav vsega, kar zmoremo. Od rezultatov testa, kot sami dobro vemo, še ponovi, je odvisno, ali nam bo uspelo stopati po zaželeni poti. Zberimo se torej, napnimo vse svoje duševne moči in veliko sreče nam želi. Dvignil je roko, kot da bi poveljeval nevidnemu vlaku, zamahnil, pogledal na zapestno uro in rekel: Zdaj! Odprite ovojnice!

Zaslišalo se je šuštenje papirja. Zazrl sem se v en sam samcat list, na katerem so bile razporejene testne naloge (ali morda vprašanja) z zaporednimi številkami od ena do tri. Zaradi pomembnosti trenutka in njegove morebitne usodnosti ter posledice tega, hudega vznemirjenja

oziroma precejšnje zbezanosti, sem na listu sprva uzrl le iz črk sestavljene dolge črte, ki so se kot vlakovna kompozicija podaljševale iz vrste v vrsto. Šele ko sem nekoliko umiril drgetajoče pričakovanje, so se nejasne, migotajoče črte začele leviti v tiskovne znake. Nekajkrat sem si pomel oči, da bi, še ves omotičen zaradi pretirane napetosti, vse prej kot primerne za izpolnjevanje očitno težkih testnih nalog, razbral, kaj mi test nalaga. Tedaj sem šele opazil, da pisava ni latinična, kot sem pričakoval, ampak migetajo pred menoj skrivenčene črke neznanih tujih pisav.

Ob prijavi za test nas ni nihče opozoril, da bodo naloge napisane v tujem jeziku, še celo v nelatinični pisavi. Očitno je torej bilo, da je testodajalec od kandidatov pričakoval znanje ustreznega tujega jezika. Kdor tega jezika ne bi znal, kdor ne bi zmozel prebrati niti njegovih črk, bi, razumljivo, avtomatično *pogrnil*. Tu smo! Sem že eden tistih. Preden sem se lotil testa, nisem niti v snu pričakoval, da bom moral odnehati prej, preden bom sploh razumel, kaj zahtevajo od mene. Predvideval sem, da bodo naloge težavne, zapletene, zahtevne in da bodo v njih tičale pasti, nikakor pa nisem pričakoval, da sploh ne bom mogel razbrati, kaj mi nalagajo. Glede na to, da nam na tovrstno težavnost ni prej nihče niti namignil, se mi je zdela zadeva tudi ponižujoča.

Ozrl sem se po drugih kandidatih, ki so, vsi z odloženimi pisali, buljili v svoje liste in videti je bilo, kot da si nadvse resno prizadevajo prebrati kratka besedila vseh treh nalog. Ozrl sem se po komisiji, ki je sede za mizo brezizrazno gledala nekam predse in se ni izdala ne z nasmehom, ne s pogledom in ne z gibom.

Tako kot prej vodja testa sem zdaj tudi jaz samodejno zamahnil z roko, samo da moj zamah ni veljal lokomotivi, ki bi morala pognati svoje stroje, ampak je preprosto pomenil brezpogojno vdajo: Če sem doslej shajal brez tega testa in se je nekako izšlo, bom shajal tudi poslej; se bom pač odpoval vabljivemu statusu, ki bi mi ga dobro opravljeni test zagotovo prinesel; čeprav sem se prej že videl z zmagoslavnim obrazom in vsem tistim, kar bi mu sledilo, sem se zdaj prav tako na hitro sprijaznjeval z dejstvom, da iz vsega zelenega sijaja, ki bi mi trajno omogočil nadvse dobro počutje, ne bo nič; prav narobe, za to izkušnjo bo ostala grenka, skeleča brazgotina, ki me bo vznemirjala vse do konca življenja.

List s testnimi vprašanji sem položil predse, pod vprašanja sem razločno napisal naslov *Rešitve*, kakor nam je bilo naloženo, pod ta naslov pa drugo pod drugo številke in ob njih pomišljaje. Takole:

1. –
2. –
3. –

To naj bi pomenilo, da ne znam odgovoriti na nobeno izmed treh vprašanj ali rešiti nalog, če so bile to naloge. Ker pa se mi je zdelo, da so bile moje oznake preskromne in morda tudi premalo vljudne, sem nekoliko pozneje svoje odgovore dopolnil takole:

1. – (0)
2. – (0)
3. – (0)

No, takle kompleksen in določen odgovor, ki naj bi zgovorno pričal o mojem popolnem neznanju, se mi je zdel zadosti vljuden do testne komisije oziroma do neznane družbene elite, ki je stala za njo in me je z morebitnim dobro opravljenim testom nameravala namestiti nekje v svoji bližini. Zdaj je stvar v celoti propadla in je bilo pravzaprav vseeno, ali s svojimi odgovori izražam kakšno vljudnost ali pa sploh nobene. Navsezadnje bi lahko vstal, testni list demonstrativno raztrgal na koščke in odkorakal, kdo pa bi mi kaj mogel! Naj se pulijo za boljša mesta v družbi vsi drugi, jaz se te igre ne grem več! Prej sestopim, bolje zame!

Tisti hip pa sem se spomnil besed, ki nam jih je vodja testa malo prej polagal na srce, naj namreč ne vržemo takoj puške v koruzo, če se nam bo pri testnih nalogah kakor koli zataknilo, ampak naj se, če naj pomen njegovega opozorila povzamem prosto po spominu, spopademo z njimi, kot da bi šlo za življenje in smrt. Ne da bi si upal zadevo kakor koli spremeniti, sem še enkrat ošvrknil prikazni treh kratkih besedil oziroma testnih nalog ali vprašanj. Rekel sem si, da bom v tem svojem spopadu ali celo v odločilnem boju, kot ga je z močno karikirano slikovitostjo poimenoval vodja testa, zaigral enakovredno pretirano vljudnost oziroma lojalnost. Prečrtal sem torej doslejšnje nične odgovore in pod njimi v nekaj stavkih razločno napisal, da so vsa tri testna vprašanja napisana v meni nerazumljivi in tudi neznani tuji abecedi, njihove vsebine torej ne razumem in že zato zadanih nalog tudi ne morem rešiti. No, tole je zvenelo zadosti vljudno, zagotovo bolj kot prejšnji goli pomišljaji in pozneje dopisane ničle. Vsaj slabega vedenja mi ne bodo mogli očitati.

Čez čas, ko sem vseeno vrgel na nerazumljiva besedila še en pogled, sem za navedbo *v meni neznani tuji pisavi* dopisal vrivek, takole:

v meni neznani tuji (nelatinični in necirilčni) pisavi.

Čeprav je bilo že na prvi pogled jasno, da gre za nelatinično in necirilčno pisavo, to bi zlahka ugotovil vsak šolar, se mi je zdelo vseeno pomembno, da sem na to posebej opozoril in tako izpričal vsaj nekolikšno znanje o tujih pisavah, čeprav tiste pisave nisem zmogel poimenovati, ampak sem lahko samo ugotavljal, kakšna zagotovo ni.

Ko pa sem se dokopal do te res zelo minimalistične ugotovitve, sem nehote znova začel opazovati vsa tri testna vprašanja in opazil nekaj, kar sem prej prezrl, namreč dejstvo, da so vsa tri vprašanja resda napisana v tuji pisavi, toda ne v eni sami, ampak v treh različnih. Črke prve so nekoliko spominjale na otroške kadi ali na valčke ali na valovalčke, ponekod pa so se sredi besed zavozlale v več pentelj. Seveda sem jih že kdaj videl, to ni moglo biti nič drugega kot arabska pisava. Iz druge testne naloge so pogledovale okorne krevljice, nekakšne grabljice, nekakšne položene lestve in nekakšni ročaji dežnikov. Trajalo je kar nekaj časa, da sem se domislil: to ne more biti drugega kot stara hebrejska pisava, ki sem jo pomnil bogve od kod! Še najlaže sem ugotovil pisavo tretje testne naloge: zagotovo je bila kitajska.

Kljub morebitni nekoliko negotovi prepoznavi treh različnih pisav, v katerih so bila zapisana testna vprašanja, razumljivo, nisem mogel prebrati, kaj je zapisano v besedilih oziroma po čem me sprašujejo ali kakšno nalogo mi zadajajo. Čeprav to ni moglo pripomoči k boljšemu izidu celotnega testa, sem, že iz vljudnega spoštovanja do testne komisije, zdaj prečrtal prejšnjo navedbo o *nelatinični* oziroma *necirilični* pisavi in razločno zapisal, da gre za **arabsko**, **staro hebrejsko** in **kitajsko** pisavo. Da ne bi kdo česa narobe razumel, sem skromno pripisal, da moje znanje ne seže dalj od prepoznave značilnosti teh pisav, vendar jih ne obvladam, pa tudi če bi jih, ne obvladam ustreznih jezikov in niti v snu ne morem prebrati testnih vprašanj ali nalog in potemtakem ne morem odgovoriti na zadane naloge. Zavedam se, da sem se k testu prijavil prenačljeno, in se opravičujem, ker sem članom komisije in morda še komu drugemu povzročil nepotrebne napore. Čez nekaj časa sem v svoji nenadni želji, da bi na komisijo naredil vtis s svojo razumevajočo lojalnostjo, pripisal, da želim, da bi imeli več sreče z drugimi kandidati. Ko sem se zdaj ozrl po njih, sem videl, da so se s pogledi povsem stopili s tistimi tujimi pisavami, da nemo vrtajo vanje in da na svoje testne liste nekaj vneta zapisujejo. Očitno jih je bilo med njimi kar nekaj, ki jim te pisave niso bile neznane, kakor so bile meni. Spraševal sem se, ali nisem ob prijavi testa morebiti prezrl opozorila, da se ga lahko udeleže samo kandidati, ki obvladajo arabščino, staro hebrejščino in kitajščino. Gotovo je bilo takšno opozorilo zapisano, površen, kakor sem, pa sem drobn tisk, v katerem so bila zapisana navodila in opozorila, preprosto prezrl.

Čeprav sem na svoj list zapisal le nekaj skromnih stavkov, največ, kar sem lahko izmogljal iz sebe, mi je predvidenih devetdeset minut minilo kot en sam kratek hip. Že je vodja komisije vstal in zamahnil z roko, da bi ustavil testni vlak. Že se je zaslišalo šuštenje papirja, ki so ga kandidati kot eden vtikali v svoje ovojnice. Že je demonstrator kot kakšen paž z

elegantno kretnjo pobiral ovojnice, odrinjene na konce naših miz. Dvoranico je napolnilo žuborenje nepomembnih besed in fraz, ki smo jih mi kandidati izrekli drug drugemu, v resnici pa samim sebi, da bi se izvili iz otrple napetosti, v katero smo bili ujeti celih devetdeset minut.

Samo uro pozneje je testnega preverjanja očitno zelo večča komisija spet zasedla svoja mesta, da bi nam sporočila rezultate. Seveda sem se zavedal, da je moj rezultat negativen, beden, nevreden kandidata, ki se poteguje za vstop v elitno družbo. Najpametneje bi bilo, če bi v tej uri čakanja umanjkal, izginil. Seveda bi me ob sporočanju rezultatov imenovali s polnim imenom in priimkom, ko pa bi uvideli, da nisem navzoč, bi o rezultatu mojega testa bržkone molčali, tako bi sramota ostala še najbolj prikrita. Toda nekakšen občutek dostojanstva mi ni pustil, da bi pobegnil v anonimno množico, ki se ni udeležila testiranja. Me prisilil, da vztrajam, se spet usedem za svojo mizo in pred vsemi drugimi kandidati in uglednimi člani komisije slišim, kar mi imajo očitati. Če sem se nečesa lotil, potem moram pri tem tudi do konca vztrajati, sem si dopovedoval, sicer bom občutil krivdo, ki jo bom kot skelečo bolečino prenašal vse do konca življenja.

Vodja testa je najprej poročal o splošnem uspehu. Od osemindvajsetih kandidatov, je povedal, jih kar triindvajset testa ni opravilo. Vsi ti so oddali bodisi nepopisane liste – s tem so dali vedeti, da niso dojeli nalog, ki so jim bile naložene –, ali pa so svojo nezmožnost razumevanja teh nalog na takšen ali drugačen način opisali. (Bravo! sem si vzkliknil. Imam vsaj družbo! Svojo sramoto bom lahko delil s triindvajseterico, torej z absolutno večino kandidatov. Če nas je bilo neznačkov kar triindvajset, ali je to sploh še kakšna sramota?)

Vodja je nato sporočil, da je test opravilo pet kandidatov in kandidatki, in sicer sta dva kandidata pravilno odgovorila na eno testno vprašanje, nadaljnja dva na dve vprašanji, en sam kandidat pa je pravilno odgovoril na vsa tri zastavljena vprašanja. Tedaj je vzel v roke testni list, ga pogledal, mi pa smo prisluhnili, da bi slišali ime kandidata, ki mu je uspelo razbrati in razumeti vse tiste čičke čačke in odgovoriti na to, kar so mu že nalagale.

Vodja je zdaj odmaknil pogled z lista, se zazrl v nas in kar se da poudarjeno in slovesno, skoraj črkovaje, povedal **moje ime!**

Čeprav sem udobno sedel, sem začutil slabost in zlezal v dve gubé, pred očmi se mi je zameglilo. Ko sem hip zatem zmogel sklepati, sem na hitro razmišljal, ali ne gre za obliko norčevanja iz kandidata, ki si mu je uspelo pridobiti najslabši rezultat, sramoto sramot, in si v isti sapi dopovedoval, da moram prestati še takšno ponižanje. Tudi najhujši ne-uspeh je treba prenesti dostojanstveno in tako prizadeti sramotilce.

Vstal sem, kakor se je pričakovalo od mene, in obstal zgrbljen v dve gubé kot vprašaj ter se z rokami nekoliko opiral na mizo, da bi v tej drži prenesel, kar mi je bilo namenjeno. Vodja testa pa je medtem igraje in hahljaje se nam močno presenečenim in celo osuplim kandidatom razlagal, da sestavljalci testa oziroma njegovi ugledni pobudniki niso pričakovali, da bo kdo lahko zares odgovoril oziroma se vsebinsko odzval na kratka besedila, zapisana v treh zares tujih pisavah, izmed katerih je ena celo historična. To bi morebiti lahko storil samo kakšen izjemen poznavalec azijskih in starih jezikov, teh pa se ne sprehaja naokoli ravno veliko. Od nas so pričakovali le to, da prepoznamo eno, dve ali celo vse tri pisave, v katerih so bila zapisana besedila. To pa je uspelo samo petim, enemu samemu v celoti. (**Meni!**) Člani komisije so povsem prepričani, da je posamezne pisave prepoznalo več kandidatov, ker pa so napačno skleпали, da od njih ne pričakujejo le prepoznave, ampak vsebinske odgovore, se niso bili pripravljene spustiti v boj, o katerega uspešnem izidu niso bili prepričani. Bistveni sestavni del tega testa je bila, na to je vsaj skromno opozoril pred samim začetkom, čeprav je s tem pravzaprav že kršil navodila pobudnikov testa, predvsem pripravljenost kandidatov, da se spopadejo z zadano nalogo v mejah svojih zmogljivosti. Uspešni so bili torej vsi, ki niso pri priči odvrgli puške. Vseh pet uspešnih kandidatov in zlasti prvega med njimi ne odlikuje nekakšno eksotično znanje, kakor so morda napačno domnevali, ampak nezadržna pripravljenost na raziskavo, na prepoznavo, na spopad, na boj. Uspešniki so ljudje, ki bodo, ne glede na svoje pozitivistično znanje, zmožni voditi posamezne segmente nove družbe.

Moj telesni vprašaj se je med tem pojasnjevanjem sploščil v mogočen klicaj. Šibkost in slabost sta me povsem minili. Skozme so plale grabljice in krevljice najrazličnejših azijskih pisav in me potiskale v nežno ekstazo.

Tokratni uspeh pa je samo prva stopnica na poti k resničnemu uspehu, je grmel vodja testa. Vseh pet kandidatov, zlasti pa najuspešnejšega med njimi, čakajo novi, težji in bolj poglobljeni testi, ki jih bo toliko, kolikor je črk v latinični abecedi. Šele daleč tam na koncu vseh teh raznovrstnih preizkušanj bo stopil na oder absolutni zmagovalec te testne skupine in mnogih drugih testnih skupin in prav nič se še ne ve, kdo bo to. Vsi drugi uspešniki in tudi današnji najuspešnik pa bodo svoje delne zmage sprejeli kot dragocene življenjske izkušnje. Amen! Nekaj medlega ploskanja, da se zadosti konvencionalnim navadam!

Ena izkušnja bo zadosti, si dopovedujem. Z eno izkušnjo ostajam prvostopni zmagovalec za vse čase. A nekaj v meni že prebujata silovite želje po neznanih skrivnostih testa B in testa C in testa Č in testa D in testa E ...